

- enkel het gesproken woord geldt -



TOESPRAAK VAN HILDE CREVITS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Donderdag 28 mei 2015

TOESPRAAK IN BRUSSEL OP HET COLLOQUIUM PEILING WISKUNDE

Dames en heren,

Wiskunde is één van de oudste wetenschappen. 2500 jaar geleden was ze al zo ver ontwikkeld dat we nu nog altijd stellingen onderwijzen die toen ontdekt zijn. Sinds die tijd is de wiskunde verder uitgegroeid.

Ik moet u niet overtuigen van de invloed ervan op ons dagelijks leven, het maatschappelijk belang, om door te stromen naar hoger onderwijs en om te functioneren op de arbeidsmarkt, denk maar aan de schilder die moet berekenen hoeveel verf hij of zij nodig heeft om een huis te schilderen en aan de factuur die hij of zij nadien kan aanrekenen. Zowel in de peilingenkalender als in internationaal onderzoek bekleedt wiskunde een prominente plaats.

Het wiskunde onderwijs van de 21^e eeuw staat voor grote uitdagingen. Het balanceert tussen enerzijds het **opleiden van toekomstige gespecialiseerde wetenschappers** en anderzijds iedereen **een goede basisvorming** mee te geven. Om stevig in het leven te staan heb je nu eenmaal wiskundige inzichten nodig.

Maken we deze ambities waar in het Vlaamse onderwijs?

Zo dadelijk stellen de onderzoekers u de peilingsresultaten voor. Ik wil hier niet al teveel op vooruitlopen. Toch wil ik drie punten aanstippen:

Eén: er is werk aan de winkel

Vlaamse jongeren **scoren** in een Europese context **goed** voor wiskunde. Dat vertellen ons ook de inspectie-verslagen: over het algemeen **is** het **wiskunde-onderwijs in Vlaanderen goed**. Laat dat duidelijk zijn. De ambitie is om dat zo te houden.

Vandaag zal duidelijk blijken dat een **te grote groep leerlingen** op het einde van het secundair onderwijs de minimumdoelstellingen voor het vak wiskunde **niet haalt**. Maar er zijn ook enkele positieve signalen : de richtingen industriële wiskunde en techniek wetenschappen doen het bijvoorbeeld zeer goed.

De resultaten van de peiling liggen hiermee in de lijn van de voorgaande peilingen wiskunde. Er is dus

werk aan de winkel. We mogen onze kop niet in het zand steken.

Een peiling, dames en heren, staat niet gelijk met examens. De onderzoekers geven vandaag enkel naakte cijfers, percentages, **geen verklaringen.** We moeten na vandaag allemaal samen de analyse maken hoe het komt dat we het minder goed doen.

Een tweede element: het adagio 'jongens en wetenschap' blijkt evengoed op te gaan voor 'jongens en wiskunde'

Waarom **presteren meisjes minder voor wiskunde?**

Hiervoor is niet onmiddellijk een eenduidige verklaring te geven. Meer **meisjes motiveren** voor wiskunde **blijft een uitdaging.**

Ook in de STEM richtingen zien we deze genderproblematiek steeds opduiken. Zou het kunnen dat wiskunde een drempel vormt om in te stromen in STEM-richtingen? Er gebeurt al heel wat om de STEM-richtingen te promoten. Moeten we nog een tandje bijsteken op het vlak van STEM-beleid en oriëntering van de leerlingen?

Drie: Achilles was maar zo sterk als zijn hiel

Jongeren eindtermen laten halen en hen zo voorbereiden op het leven, dat is mensenwerk. We zien **steeds minder specialisten** instromen in het lerarenberoep.

Het aantal **wiskundeleraren met wiskunde als eerste specialiteit** is **vrij laag** en zal in de toekomst **vermoedelijk nog afnemen**.

- Nog geen kwart van de 5.370 leraren wiskunde in de 2e of 3e graad heeft een master- of licentiaatsdiploma in de wiskunde.
- Dit academiejaar waren er slechts 130 studenten in heel Vlaanderen die startten in de bachelor wiskunde.

Nochtans, leerlingen **in richtingen met weinig wiskunde** hebben **net nood aan leerkrachten die sterk onderlegd** zijn in wiskunde.

Het is duidelijk dat je met beleid alleen onderwijs nooit zal kunnen moderniseren zonder voldoende en goede leerkrachten, ook in de toekomst. **Geen topprestaties voor iedereen zonder voldoende gespecialiseerde professionals** in het onderwijs.

Iedereen moet zijn **verantwoordelijkheid opnemen**. We stellen vast dat leerplannen en handboeken de

leerstof aandikken. Dat laat minder tijd over om de essentie, de eindtermen, bij te brengen. Meer zuurstof en autonomie moet leraren de kans bieden om meer verdiepend om te gaan met wiskunde.

Maar het stopt niet bij meer autonomie of ademruimte. We moeten leraren **ook voldoende ondersteuning bieden op didactisch vlak** vanuit bijvoorbeeld de pedagogische begeleiding, vanuit vakgroepwerking. Hoe kan je wiskunde beklijvend brengen? Hoe kan je de leerstof nog meer toepassen zodat leerlingen naast pure kennis ook inzichten verwerven?

En nu? Dat is de vraag waar we allemaal mee spelen op dit moment

We moeten de ambitie hebben om over een periode van 5 à 10 jaar opnieuw een topplaats voor wiskunde te bekleden: we scoren internationaal gezien nog steeds goed, maar we zakken stilaan wat weg in de PISA-ranking.

De lat lager leggen zou ons betere peilingsresultaten opleveren, maar dat is geen optie. De **resultaten** van de peiling **zijn in die zin streng maar rechtvaardig**. We laten onze **ambities** om tot de top te behoren niet varen, integendeel. Maar we moeten ze **beter aflijnen**. De **modernisering van het secundair onderwijs** biedt hiertoe kansen. Dit komt ook aan bod in het kader van

het parlementair debat over de **basisvorming** dat plaatsvindt in het najaar 2015.

De peilingsresultaten geven ons een **beter inzicht**, **maar** de resultaten vragen evenzeer om **verdere analyse**, zoals ik aanhaalde. Wiskunde vraagt om analyse, om toepassing.

Dames en heren,

We kunnen ons erbij neerzetten of we kunnen aan de slag gaan. Er ligt werk op de plank. Laat ons lessen trekken uit deze resultaten. Laat ons grondig te werk gaan. Laat ons ook niet stigmatiseren, maar voor verbetering kiezen.

Wat ligt echt aan de basis van de goede resultaten en hoe kunnen we dit behouden, versterken en er lessen uit trekken? Wat vertellen de teleurstellende resultaten ons werkelijk en hoe kunnen we bijsturen? Kunnen we overwegen om de optie onderwijs binnen de master nog uit te breiden zodat studenten na 5 jaar ook de volledige lerarenopleiding hebben gevolgd. Dat kan méér studenten stimuleren om voor de job van leerkracht te kiezen.

Ik **roep iedereen**, de professoren die deze morgen hun bezorgdheid hebben geuit op de radio, onderzoekers, de netten, leraren, leerplanmakers, inspectie, ... **op**

om samen tot krachtige voorstellen van aanpak te komen. De voorstelling van de peilingsresultaten vandaag is de start van een traject. In het najaar komt er alvast een vervolgseminarie.

Maar laat u ook niet misleiden. In scholen en bij de leraren zie ik dagdagelijkse prachtige dingen gebeuren. Ons onderwijs in Vlaanderen is goed. Ik zie een bijzonder groot engagement en passie op het veld.

Wel, vandaag zie ik hier in deze zaal datzelfde engagement. Het is positief dat hier zoveel aandacht voor is. Basis-, secundair en hoger onderwijs voelen zich allen evenzeer betrokken. Daar gaat een kracht van uit. **Onderwijs dat maak je nu eenmaal samen.**